

22 ΔΕΚ. 2016

Σελίδες απάντησης: 1
Σελίδες συνημμένων: 12
Σύνολο σελίδων: 13

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 21/12/2016
Αριθμ. Πρωτ.: 1314

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Ζημιές σε πατατοκαλλιέργειες Δήμου Κάτω Νευροκοπίου Π.Ε. Δράμας»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 1562/28-11-2016

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Δ. Κυριαζίδης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Synchytrium endobioticum* Schib. που προκαλεί στην πατάτα την ασθένεια «χυτρίδιο του σαρκώδους», έχει διαπιστωθεί στη χώρα μας στο Δημοτικό Διαμέρισμα Περιθωρίου του Δήμου Κάτω Νευροκοπίου από το έτος 2011. Στο πλαίσιο της υποχρεωτικής λήψης μέτρων για την εξάλειψή του και την παρεμπόδιση της διασποράς του, έχουν εφαρμογή το ΠΔ 365/2002(Α' 307), η αριθμ. 259959/1984(Β' 260) ΚΥΑ σε συμμόρφωση με την Οδηγία 69/464/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L323, 24/12/1969) "Μέτρα για την καταπολέμηση του χυτρίδιου του σαρκώδους (*Synchytrium endobioticum* Schilb.)" και η αριθμ. 456/5861/2012(Β' 159) ΥΑ.

Αρμόδιες υπηρεσίες για τη λήψη των μέτρων που προβλέπονται από την ανωτέρω νομοθεσία είναι:

- το Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) Δράμας,
- το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου (ΠΚΠΦ&ΠΕ) Καβάλας, το οποίο μπορεί να συνδράμει επικουρικά, κατόπιν συνεννόησης με την οικεία ΔΑΟΚ της Π.Ε. Δράμας, καθώς και
- το Τμήμα Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για τον συντονισμό των υπηρεσιών και των σχετικών κανονιστικών πράξεων της νομοθεσίας.

Όσον αφορά στην αντιμετώπιση του προβλήματος, το ΥΠΑΑΤ ανέθεσε στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (Εργαστήριο Μυκητολογίας) το ερευνητικό έργο «Προσδιορισμός των ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας σε φυλές του επιβλαβούς οργανισμού *Synchytrium endobioticum* Schilb. για το έτος 2013 με δικαίωμα προαίρεσης για τα έτη 2014 και 2015». Το εν λόγω έργο ολοκληρώθηκε και, σύμφωνα με τα πορίσματά του, τα οποία ανακοινώθηκαν σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στον Δήμο Νευροκοπίου στις 30-11-2016, βρέθηκαν δύο εμπορικές ποικιλίες πατάτας ανθεκτικές στον παθότυπο T18 (από πειράματα αγρού και βιοδοκιμές). Σημειώνεται ότι το συνολικό ερευνητικό έργο είχε δαπάνη για το Ελληνικό Δημόσιο ύψους 215.700 €, η οποία βαρύνει το ΥΠΑΑΤ.

Αποστέλλεται συνημμένα το από 7/12/2016 σχετικό υπηρεσιακό σημείωμα του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Δ. Κυριαζίδη

Κηφισιά, 7/12/2016

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΘΕΜΑ: Ενημέρωση για τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου για τον προσδιορισμό ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας στο μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*, την υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου και την ορθή διαχείριση της Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου.

Ως (α) Συντονίστρια του Έργου “Προσδιορισμός των ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας σε φυλές του επιβλαβούς οργανισμού *Synchytrium endobioticum* Schilb., για το έτος 2013 με δικαίωμα προαίρεσης για τα έτη 2014 και 2015”, που χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), και (β) Επιστημονική Υπεύθυνη του επίσημου εργαστηριακού ελέγχου των καλλιεργειών πατάτας της Χώρας για το φυτοπαθογόνο μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*, στο πλαίσιο των ετήσιων Επισκοπήσεων, σας παραθέτω σύντομες πληροφορίες αναφορικά με τα αποτελέσματα του ερευνητικού έργου για τον προσδιορισμό ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας στο μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*, την υφιστάμενη κατάσταση στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου και την ορθή διαχείριση της Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου.

1. Ιστορικό

Ο φυτοπαθογόνος μύκητας *S. endobioticum* προκαλεί στην πατάτα την ασθένεια “καρκίνος της πατάτας” ή “χυτρίδιο του σαρκώδους”. Ο μύκητας προκαλεί το σχηματισμό υπερπλασιών (όγκων) στους κονδύλους (σε έντονες προσβολές και ευπαθείς ποικιλίες πατάτας ολόκληρος ο κόνδυλος μετατρέπεται σε υπερπλασία), τα στολόνια και τη βάση του στελέχους των φυτών (Εικ. 1). Ο μύκητας είναι οργανισμός καραντίνας υψηλής επικινδυνότητας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Council Directive 2000/29/EC) και κατ’ επέκταση για τη Χώρα μας [Π.Δ. 365/2002 (Α’ 307)], καθόσον,

- επιβιώνει στο έδαφος μέχρι βάθους 50 cm για περισσότερα από 30 χρόνια, ακόμη και απουσία του ξενιστή (πατάτα),
- τα μολύσματά του (σποριαγγεία) είναι πολύ ανθεκτικά στις υψηλές θερμοκρασίες, τη ξήρανση, την κομποστοποίηση, την αναερόβια ζύμωση και τα οξέα του πεπτικού συστήματος των ζώων,
- μεταδίδεται με (α) μολυσμένο πατατόσπορο, (β) μολυσμένους κονδύλους πατάτας που χρησιμοποιούνται για ζωοτροφή, (γ) οποιοδήποτε μέσο μεταφέρει μολυσμένο έδαφος (π.χ. γεωργικά μηχανήματα, αυτοκίνητα, εργαλεία, μέσα μεταφοράς κονδύλων, υποδήματα, ζώα, κλπ),
- σχηματίζει εύκολα νέους παθότυπους (φυλές) ξεπερνώντας με αυτόν τον τρόπο την ανθεκτικότητα των ποικιλιών, και
- δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Λόγω της υψηλής επικινδυνότητας του μύκητα, στις χώρες που διαπιστώνεται η παρουσία του εφαρμόζονται αυστηρά φυτοϋγειονομικά μέτρα για την αποφυγή διασποράς του σε άλλες περιοχές ή/και την εξάλειψή του.

2. Επιπτώσεις της ασθένειας

Η ασθένεια έχει πολύ σοβαρές άμεσες και έμμεσες (οικονομικές, κοινωνικές) επιπτώσεις, όπως:

- μείωση της παραγωγής έως και 100%,
- υποβάθμιση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος (παραμορφωμένοι κόνδυλοι),
- μεγάλη μείωση ή/και ολική απώλεια του εισοδήματος των παραγωγών,
- υψηλό κόστος φυτοϋγειονομικών μέτρων,
- απώλεια αγορών λόγω περιορισμών στη διακίνηση του προϊόντος εντός και εκτός της χώρας,
- επιβολή αυστηρών φυτοϋγειονομικών μέτρων από άλλες χώρες

3. Υφιστάμενη κατάσταση

Η Χώρα μας θεωρείτο μέχρι πριν λίγα χρόνια απαλλαγμένη από το μύκητα καραντίνας *S. endobioticum*, ο οποίος σημειωτέον έχει ευρεία διάδοση στα άλλα Κράτη-μέλη της Ε.Ε. Στο πλαίσιο των επίσημων Επισκοπήσεων που διενεργεί η Χώρα από το 2009 για τη διατήρηση προστατευόμενων ζωνών, γίνονται συστηματικοί έλεγχοι (μακροσκοπικοί & εργαστηριακοί) σε όλες τις περιοχές της Χώρας όπου καλλιεργείται η πατάτα για την ανίχνευση της τυχόν παρουσίας του συγκεκριμένου μύκητα (Πίνακας 1). Η παρουσία του μύκητα στη Χώρα μας διαπιστώθηκε για πρώτη φορά το 2011 σε δύο αγροτεμάχια (έκτασης 30 & 6,5 στρ., αντίστοιχα) της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Περιθωρίου του Δήμου Κάτω Νευροκοπίου, στο πλαίσιο των επίσημων Επισκοπήσεων (Εικ. 2Α). Στα δύο αγροτεμάχια προσδιορίστηκε από το Εργ. Μυκητολογίας του ΜΦΙ σε συνεργασία με το επίσημο Εργαστήριο της Ολλανδίας η παρουσία ενός πολύ μολυσματικού και σπάνιου παθότυπου, του παθότυπου 18(T1) του μύκητα. Αμέσως έγιναν ενημερώσεις των παραγωγών της ευρύτερης περιοχής του Κάτω Νευροκοπίου από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και τη ΔΑΟΚ της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Δράμας και εκδόθηκε και διανεμήθηκε ενημερωτικό τεχνικό φυλλάδιο. Δύο επιπλέον κρούσματα της ασθένειας διαπιστώθηκαν το 2013 και το 2014 σε δύο αγροτεμάχια (έκτασης 25 & 4,5 στρ., αντίστοιχα) στις Δ.Ε. Κάτω Νευροκοπίου και Περιθωρίου, αντίστοιχα (Εικ. 2Α). Η διαδικασία προσδιορισμού από το ΜΦΙ του παθότυπου ή παθοτύπων που υπάρχουν στα συγκεκριμένα δύο αγροτεμάχια δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, καθώς η αρχική ποσότητα των υπερπλασιών που εντοπίστηκε ήταν ανεπαρκής για να εφαρμοστεί η σχετική επίσημη μέθοδος του EPPO.

Στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου εφαρμόζονται από το 2011 φυτοϋγειονομικά μέτρα, σύμφωνα με την ισχύουσα Κοινοτική και Εθνική φυτοϋγειονομική νομοθεσία (Κ.Υ.Α. 259959/1984 (Β' 260) & Κ.Υ.Α. 456/5861/2012 (Β' 159) με σκοπό την αποφυγή διασποράς του μύκητα σε άλλες περιοχές και την εξάλειψή του από τα μολυσμένα αγροτεμάχια. Πιο συγκεκριμένα:

- Τα τέσσερα (4) μολυσμένα αγροτεμάχια τέθηκαν υπό διαρκή φυτοϋγειονομική επιτήρηση, ενώ η παραγωγή τους καταστράφηκε.
- Πέριξ των μολυσμένων αγροτεμαχίων έχουν οριοθετηθεί συνολικά τρεις Ζώνες Ασφαλείας (Εικ. 2Β), ήτοι
 - Ζώνη έκτασης περίπου 2.000 στρ. πέριξ των δύο πρώτων αγροτεμαχίων (1^η Ζώνη Ασφαλείας Περιθωρίου),
 - Ζώνη έκτασης περίπου 360 στρ. πέριξ του 3^{ου} αγροτεμαχίου (Ζώνη Ασφαλείας Κ. Νευροκοπίου), και
 - Ζώνη έκτασης 115,50 στρ. πέριξ του 4^{ου} αγροτεμαχίου (2^η Ζώνη Ασφαλείας Περιθωρίου).
- Στα μολυσμένα αγροτεμάχια έχει απαγορευτεί η καλλιέργεια οποιασδήποτε ποικιλίας πατάτας καθώς και η καλλιέργεια, το παράχωμα ή η αποθήκευση οποιουδήποτε φυτού προορίζεται για μεταφύτευση. Καλλιεργούνται μόνο φυτά που προορίζονται για παραγωγή καρπού (καλαμπόκι, σιτηρά, ηλιάνθος, κλπ).
- Σε επιλεγμένες εξόδους των δύο πρώτων Ζωνών κατασκευάστηκαν με μέριμνα της Π.Ε. Δράμας φρεάτια απολύμανσης των γεωργικών μηχανημάτων.
- Το τέταρτο μολυσμένο αγροτεμάχιο έκτασης 4,5 στρ., που βρίσκεται εντός της 2^{ης} Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου, περιφράχθηκε με μέριμνα της Π.Ε. Δράμας ώστε να παρεμποδιστεί η διέλευση αγρίων ζώων λόγω της γειτνίασής του με ορεινό όγκο με σκοπό την αποφυγή διασποράς του μύκητα σε άλλες αμόλυντες περιοχές.

- Στα αγροτεμάχια που βρίσκονται εντός των Ζωνών Ασφαλείας επιτρέπεται να φυτευτούν μόνο ποικιλίες πατάτας που έχουν βρεθεί, μετά από επίσημο έλεγχο (βλέπε παράγραφο 4), ότι είναι ανθεκτικές στον παθότυπο ή παθότυπους του επιβλαβούς οργανισμού που διαπιστώθηκαν στα μολυσμένα αγροτεμάχια. Μέχρι να καθοριστούν επισήμως οι ανθεκτικές ποικιλίες απαγορεύεται η καλλιέργεια πατάτας εντός των Ζωνών Ασφαλείας (η απαγόρευση ισχύει από το 2011 για την 1^η Ζώνη και από το 2013 για τη 2^η Ζώνη).
- Στο πλαίσιο των Επισκοπήσεων διενεργούνται από το 2011 συστηματικοί έλεγχοι (μακροσκοπικοί και εργαστηριακοί) των καλλιεργειών πατάτας σε όλη την περιοχή του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου με σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση πιθανής παρουσίας του μύκητα και σε άλλα αγροτεμάχια (Εικ. 3).

4. Αποτελέσματα του χρηματοδοτούμενου από το ΥΠΑΑΤ Ερευνητικού Έργου “Προσδιορισμός των ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας σε φυλές του επιβλαβούς οργανισμού *Synchytrium endobioticum* Schilb., για το έτος 2013, με δικαίωμα προαίρεσης για τα έτη 2014 και 2015”

Με βάση την Κοινοτική και Εθνική φυτοϋγειονομική νομοθεσία, απαραίτητη προϋπόθεση για την καλλιέργεια πατάτας στα αγροτεμάχια που βρίσκονται εντός της 1^{ης} Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου, έκτασης 2.000 στρ. περίπου, όπου έχει διαπιστωθεί η παρουσία του παθότυπου 18(T1) του μύκητα καραντίνας *S. endobioticum*, είναι ο καθορισμός, μετά από επίσημο έλεγχο (δοκιμές), των ποικιλιών πατάτας που είναι ανθεκτικές στον παραπάνω παθότυπο. Με την Κ.Υ.Α. 8115/90003/2013 (Β’ 1869) και την από 6^{ης} Δεκεμβρίου 2013 σύμβαση μεταξύ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και του Μπενακειού Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ), το συγκεκριμένο έργο ανατέθηκε από το ΥΠΑΑΤ στο ΜΦΙ (Εργαστήριο Μυκητολογίας).

Το συγκεκριμένο έργο περιελάμβανε δοκιμές αγρού [διενεργήθηκαν από το ΜΦΙ σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΔΑΟΚ Π.Ε. Δράμας)] και βιοδοκιμές σε θερμοκηπιακούς χώρους ελεγχόμενων συνθηκών (διενεργήθηκαν από το Εργ. Μυκητολογίας του ΜΦΙ) που βρίσκονται στις εγκαταστάσεις του ΜΦΙ με σκοπό τον προσδιορισμό ποικιλιών πατάτας ανθεκτικών στις μολύνσεις του παθότυπου 18(T1) του μύκητα καραντίνας *S. endobioticum* (Εικόνες 4 & 5). Το έργο ήταν αρχικά διάρκειας τριών (3) ετών (2013-2015). Επειδή όμως οι κλιματολογικές συνθήκες που επικράτησαν κατά την καλλιεργητική περίοδο του έτους 2014 στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου όπου διενεργούντο οι δοκιμές αγρού (2^ο έτος δοκιμών) ήταν εξαιρετικά δυσμενείς (έντονες και παρατεταμένες βροχοπτώσεις) για το φύτευμα των κονδύλων-σπόρων των υπό αξιολόγηση ποικιλιών πατάτας, την περαιτέρω φυσιολογική ανάπτυξη των πειραματικών φυτών και την έγκαιρη προστασία τους από ασθένειες, εχθρούς και ζιζάνια, με αποτέλεσμα να μην εκπυχθούν όλα τα φυτά στα διάφορα πειραματικά τεμάχια, ζητήθηκε από το ΜΦΙ και δόθηκε από το ΥΠΑΑΤ παράταση του έργου διάρκειας ενός έτους (Δεκέμβριος 2015-Δεκέμβριος 2016).

Οι δοκιμές αγρού και οι βιοδοκιμές ολοκληρώθηκαν το Σεπτέμβριο του 2016. Από τον 4ετή πειραματισμό προέκυψαν θετικά στοιχεία για τη δυνατότητα επιλογής ορισμένων ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας που θα μπορούν να φυτευτούν εντός της 1^{ης} Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου, μειώνοντας με αυτό τον τρόπο τις σοβαρές αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις που έχει προκαλέσει από το 2011 η παρουσία του συγκεκριμένου μύκητα καραντίνας στην περιοχή του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου. Πιο συγκεκριμένα, προσδιορίστηκαν δύο (2) ποικιλίες πατάτας που ικανοποιούν πλήρως τις απαιτήσεις του άρθρου 4 της Κ.Υ.Α. 259959/1984 (ΦΕΚ Β’ 260), σε συμμόρφωση με την Κοινοτική Οδηγία 69/464/ΕΟΚ περί ορισμού των ανθεκτικών σε παθότυπο του μύκητα *S. endobioticum* ποικιλιών πατάτας, καθόσον (i) οι συγκεκριμένες ποικιλίες δεν εμφάνισαν συμπτώματα της ασθένειας (υπερπλασίες), και (ii) ο μύκητας *S. endobioticum* δε σχημάτισε στην περιοχή των οφθαλμών των κονδύλων των συγκεκριμένων ποικιλιών μολύσματα (σποριάγγεια), τα οποία θα μπορούσαν να προκαλέσουν δευτερογενείς μολύνσεις.

5. Ενημέρωση παραγωγικών και κοινωνικών Φορέων του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου για τα αποτελέσματα του έργου

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση του παραπάνω αναφερόμενου 4ετούς έργου έγιναν ενημερώσεις των παραγωγών και των Φορέων της ευρύτερης περιοχής του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου αναφορικά με τα αποτελέσματα του έργου καθώς και τις διαδικασίες διαχείρισης της καλλιέργειας με ανθεκτικές ποικιλίες πατάτας της Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου. Πιο συγκεκριμένα,

α. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2016 έγινε στο Περιθώρι ενημέρωση από το ΜΦΙ (Δρα Ειρήνη Βλουτόγλου, Συντονίστρια του έργου) και τη ΔΑΟΚ Π.Ε. Δράμας (κ.κ. Ι. Σαρίγκολη & Κ. Σίμογλου, φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές) των παραγωγών που έχουν τα αγροκτήματά τους στη Ζώνη Ασφαλείας του Περιθωρίου του Δήμου Κ. Νευροκοπίου και οι οποίοι έχουν υποστεί από το 2011 τις σοβαρότερες δυσμενείς επιπτώσεις (οικονομικές, κοινωνικές) της εγκατάστασης του μύκητα στην περιοχή,

β. Στις 30 Νοεμβρίου 2016 έγινε στο Αμφιθέατρο του Δήμου Κ. Νευροκοπίου Ενημερωτική Ημερίδα με θέμα: "Η καλλιέργεια της πατάτας στο Λεκανοπέδιο Κάτω Νευροκοπίου μετά την εμφάνιση του μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*". Σκοπός της Ημερίδας ήταν η ενημέρωση των παραγωγικών και κοινωνικών Φορέων του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης σχετικά με:

- τα έκτακτα φυτοϋγειονομικά μέτρα που εφαρμόζονται στην περιοχή με σκοπό την αποφυγή διασποράς σε άλλες περιοχές ή/και την εξάλειψη του φυτοπαθογόνου μύκητα καραντίνας της πατάτας *Synchytrium endobioticum*,
- τις ανθεκτικές ποικιλίες πατάτας που προσδιορίστηκαν από το παραπάνω 4ετές ερευνητικό έργο και οι οποίες θα επιτρέπεται να καλλιεργούνται στη Ζώνη Ασφαλείας του Περιθωρίου Κάτω Νευροκοπίου, και
- τις διαδικασίες διαχείρισης της παραγωγής ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας στη Ζώνη Ασφαλείας του Περιθωρίου.

Στην Ημερίδα, η οποία απευθυνόταν κυρίως στους παραγωγούς πατάτας του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου, συμμετείχαν παραγωγικοί και κοινωνικοί Φορείς του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου και της ευρύτερης Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Επίσης σας ενημερώνω ότι η ετήσια Τεχνική Έκθεση του παραπάνω έργου για το έτος 2015 σας έχει ήδη αποσταλεί με το με αρ. πρωτ. 3162/9.6.2016 έγγραφο του ΜΦΙ.

6. Φυτοϋγειονομικά μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν και ενέργειες που απαιτούνται για την ασφαλή Διαχείριση της Ζώνης Ασφαλείας μετά τη φύτευση των ανθεκτικών ποικιλιών

Οι ανθεκτικές ποικιλίες πατάτας που προέκυψαν από το 4ετές ερευνητικό έργο (2013-2016) και οι οποίες θα επιτρέπεται να καλλιεργούνται στη Ζώνη Ασφαλείας του Περιθωρίου δε θα εμφανίζουν συμπτώματα της ασθένειας (δηλ. υπερπλασίες στη βάση των φυτών, στα στολόνια ή τους κονδύλους) αλλά μπορούν να διασπείρουν το μύκητα σε άλλες αμόλυντες περιοχές είτε του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου είτε της υπόλοιπης Χώρας μέσω του μολυσμένου εδάφους που προσκολλάται στους κονδύλους.

Για την ελαχιστοποίηση του παραπάνω κινδύνου επιβάλλεται όπως, το προϊόν των ανθεκτικών ποικιλιών που θα καλλιεργηθούν στη 1^η Ζώνη Ασφαλείας του Περιθωρίου χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για κατανάλωση (πατάτα φαγητού) και όχι για φύτευση.

Επιπλέον, θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα παρακάτω φυτοϋγειονομικά μέτρα, όπως αυτά καθορίζονται από την Κοινοτική και Εθνική φυτοϋγειονομική νομοθεσία [Council Directive 2000/29/EC, Κ.Υ.Α. 259959/1984 (Β' 260) & Κ.Υ.Α. 456/5861/2012 (Β' 159)], δεν εφαρμόζονται στη μολυσμένη περιοχή από το 2011 (έτος πρώτης διαπίστωσης του μύκητα στην περιοχή) μέχρι σήμερα με αποτέλεσμα να υπάρχει υψηλός κίνδυνος διασποράς του παθογόνου σε άλλα αγροτεμάχια της περιοχής του Λεκανοπεδίου Κ. Νευροκοπίου ή σε άλλες περιοχές της Χώρας:

- Επιμελής καθαρισμός με νερό υπό πίεση των γεωργικών μηχανημάτων, των μέσων μεταφοράς και συσκευασίας, των γεωργικών εργαλείων και των υποδημάτων των εργαζομένων που χρησιμοποιούνται στα μολυσμένα αγροτεμάχια και στα αγροτεμάχια που βρίσκονται εντός των Ζωνών Ασφαλείας. Ο καθαρισμός πρέπει να γίνεται πριν την έξοδο των γεωργικών μηχανημάτων, εργαλείων, κλπ από τα μολυσμένα αγροτεμάχια ή τη Ζώνη Ασφαλείας. Δυστυχώς

όμως, από το 2011 μέχρι σήμερα ο επιτόπιος επιμελής καθαρισμός των γεωργικών μηχανημάτων, εργαλείων, υποδημάτων, κλπ. με νερό δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι τους περισσότερους μήνες του έτους δεν υπάρχει διαθέσιμο αρδευτικό νερό στο Λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου. Διερευνήθηκε από τη ΔΑΟΚ Δράμας η διαθεσιμότητα αρδευτικού νερού εντός της Ζώνης Ασφαλείας όλο το έτος αλλά κάτι τέτοιο δεν κατέστη δυνατό εξαιτίας της αδυναμίας που εκφράστηκε από τον ΤΟΕΒ περί εκπλήρωσης της δυνατότητας αυτής. Επίσης, διερευνήθηκε από τη ΔΑΟΚ Δράμας η δυνατότητα δημιουργίας τοπικού υδραυλικού δικτύου, ωστόσο, λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών της ανάθεσης εργολαβίας του έργου, η δημιουργία τέτοιου δικτύου δεν είναι δυνατό να γίνει άμεσα. Με δεδομένα τα παραπάνω, η ΔΑΟΚ Δράμας βρίσκεται ήδη σε διαδικασία προμήθειας τεσσάρων πλαστικών δεξαμενών όγκου 5.000 λίτρων η καθεμία, οι οποίες θα τοποθετηθούν σε συγκεκριμένα σημεία της Ζώνης Ασφαλείας ώστε να υπάρχει η δυνατότητα πλύσης των μηχανημάτων.

- Ασφαλής καταστροφή των υπολειμμάτων που θα προκύπτουν από την επεξεργασία του προϊόντος της Ζώνης Ασφαλείας. Οι προσπάθειες που κατέβαλε η ΔΑΟΚ Δράμας για εξεύρεση λύσης στο Υ.Π.ΕΝ. για τη φυτοϋγειονομική ταφή υπολειμμάτων πατάτας δεν τελεσφόρησαν, εξαιτίας της έλλειψης νομοθεσίας σχετικής με τη φυτοϋγειονομική ταφή, αλλά και των μη πρακτικώς εφαρμόσιμων απαιτήσεων του νομοθετικού πλαισίου περί της υγειονομικής ταφής αποβλήτων, το οποίο θεωρείται από το Υ.Π.ΕΝ. ότι θα πρέπει να εφαρμόζεται για τη φυτοϋγειονομική ταφή. Ως λύση στο παραπάνω αδιέξοδο η ΔΑΟΚ Δράμας προέκρινε τη διάθεση προς καύση των εν λόγω υπολειμμάτων σε πυρολυτικό κλίβανο εγκεκριμένης για παρόμοιες εργασίες εταιρείας στην Π.Ε. Δράμας.

Παράλληλα καταβάλλεται προσπάθεια από τη ΔΑΟΚ Δράμας ώστε να θεσπιστούν:

- Διαδικασίες πριν τη φύτευση των ανθεκτικών ποικιλιών, κατά τη διάρκεια της καλλιέργειας, κατά τη συγκομιδή, την αποθήκευση και κατά την παράδοση της παραγωγής που προέρχεται από τη Ζώνη Ασφαλείας (συμπεριλαμβανομένων των απαιτούμενων παραστατικών που θα υποβάλλονται από τους καλλιεργητές της Ζώνης Ασφαλείας), προκειμένου να είναι εφικτός ο έλεγχος των στρεμμάτων και της παραγόμενης ποσότητας του προϊόντος από την καλλιέργεια ανθεκτικών ποικιλιών πατάτας.
- Προδιαγραφές των χώρων των συσκευαστηρίων που θα δεχτούν να διαχειρίζονται το προϊόν της Ζώνης Ασφαλείας και διαδικασίες συσκευασίας, αποθήκευσης, καταγραφής της ιχνηλασιμότητας του προϊόντος, αποθήκευσης και κατάλληλης καταστροφής των υπολειμμάτων επεξεργασίας καθώς και διαδικασίες καθαρισμού και απολύμανσης των συγκεκριμένων συσκευαστηρίων.
- Προδιαγραφές και διαδικασία συσκευασίας του προϊόντος στον αγρό (κινητά συσκευαστήρια) ως εναλλακτική λύση, στην περίπτωση άρνησης των συσκευαστηρίων της περιοχής να διαχειριστούν το προϊόν που θα παραχθεί από τη Ζώνη Ασφαλείας, καθώς και διαδικασία αποθήκευσης του προϊόντος.

Για την εφαρμογή όλων των παραπάνω διαδικασιών και την ασφαλή διαχείριση και φυτοϋγειονομική επιτήρηση της Ζώνης Ασφαλείας του Περιθωρίου με σκοπό την ελαχιστοποίηση του φυτοϋγειονομικού κινδύνου διασποράς του μύκητα καραντίνας *S. endobioticum* σε άλλες περιοχές του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου ή σε άλλες περιοχές της Χώρας είναι απαραίτητο:

- Να ενισχυθούν με προσωπικό η φυτοϋγειονομική υπηρεσία της περιοχής για την αποτελεσματικότερη επιτήρηση της Ζώνης Ασφαλείας, και
- Να υπάρξει συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων (παραγωγοί, συσκευαστήρια, Δήμος Κάτω Νευροκοπίου, Περιφέρεια Ανατ. Μακεδονίας-Θράκης, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ.ά.)

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή των παραπάνω φυτοϋγειονομικών μέτρων και διαδικασιών ασφαλούς διαχείρισης της Ζώνης Ασφαλείας θα επιφέρει πρόσθετες αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις στους παραγωγούς της Ζώνης όπως, π.χ. κόστος προμήθειας πιστοποιημένου πολ/στικού υλικού, κόστος καταστροφής των υπολειμμάτων των συσκευαστηρίων,

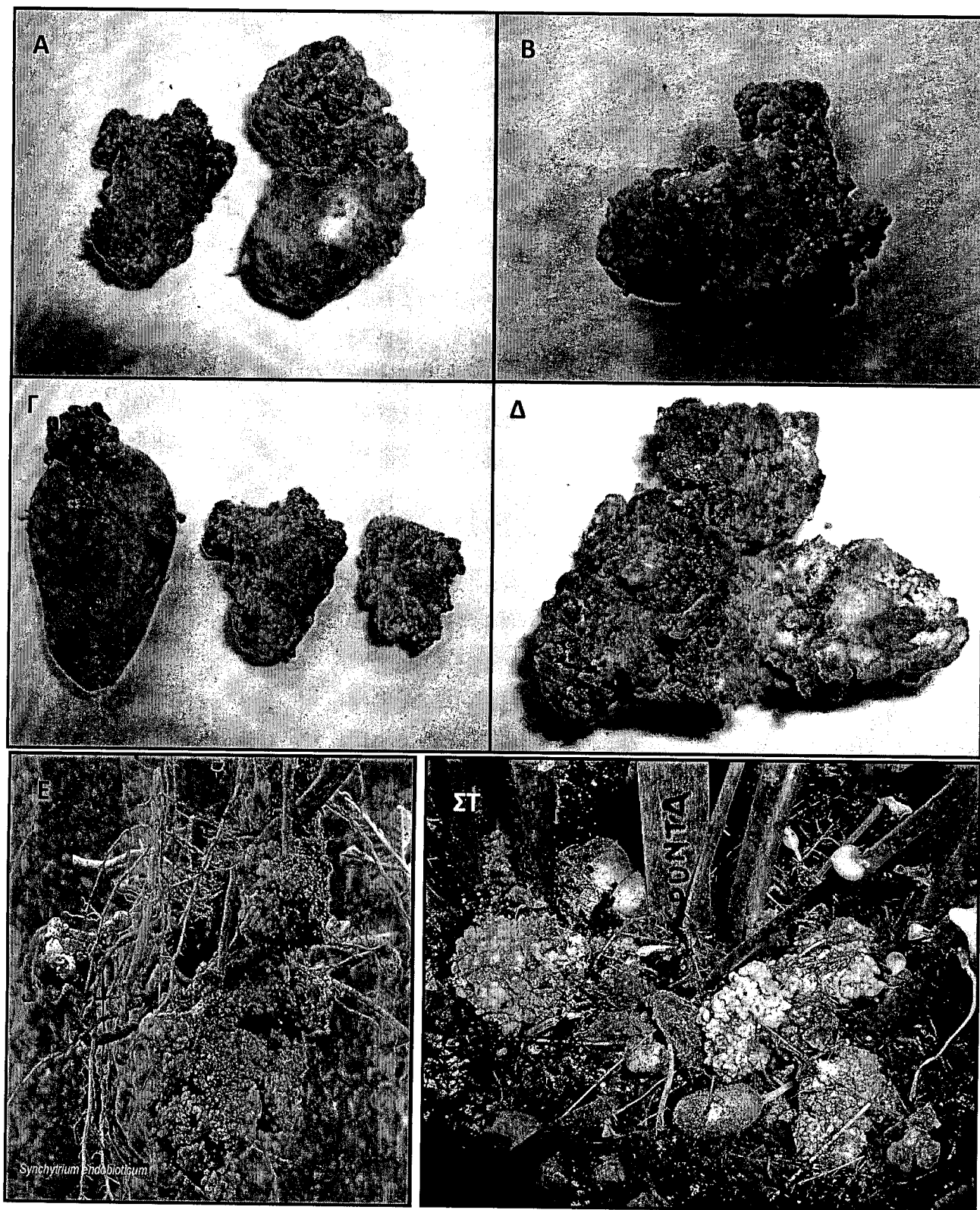
εργολαβία συσκευασίας στον αγρό (στην περίπτωση που δεν βρεθούν συσκευαστήρια να διαχειριστούν το προϊόν της Ζώνης Ασφαλείας), κλπ.

Με τιμή

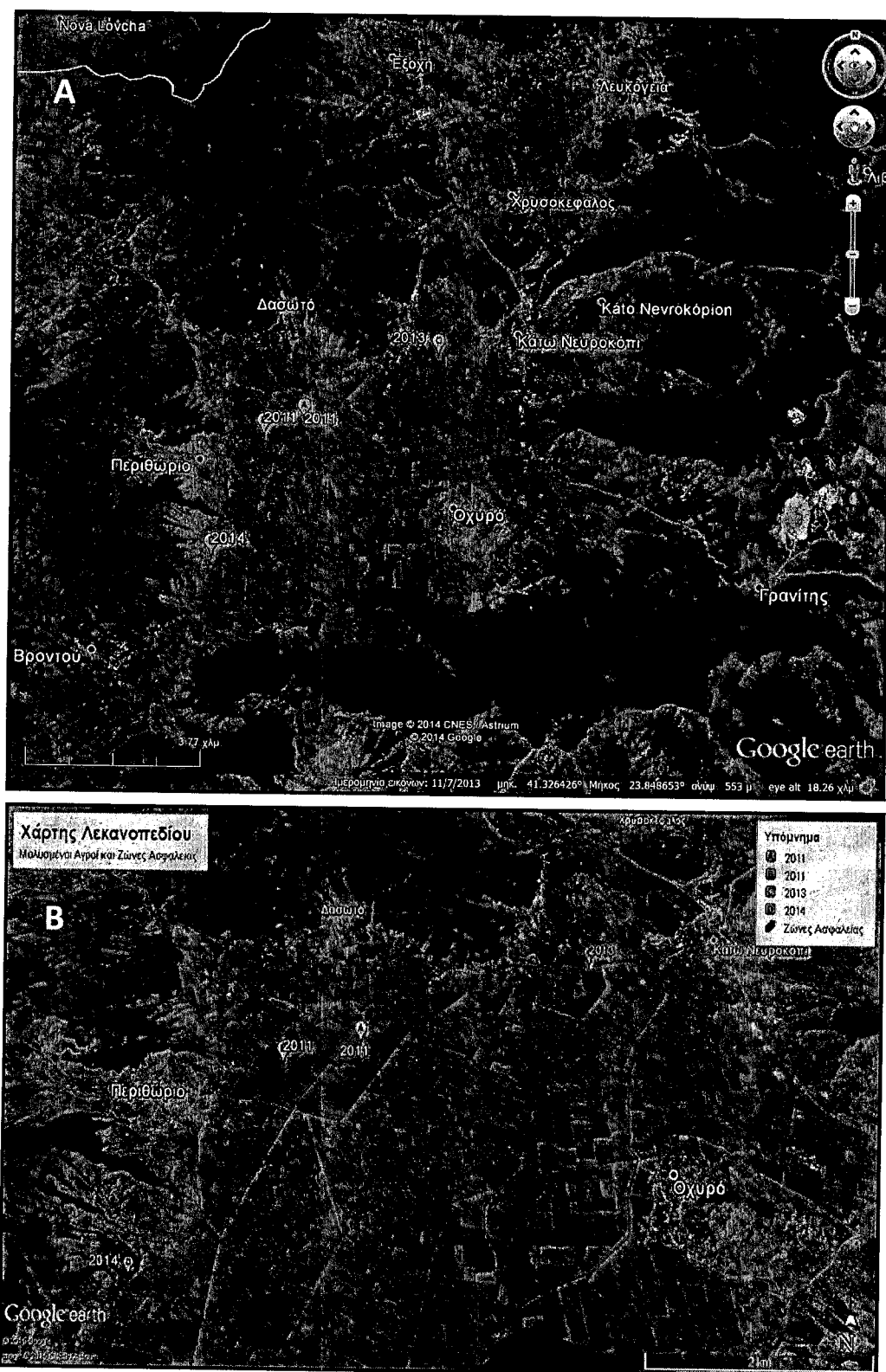
Δρ Ειρήνη Βλουτόγλου
Φυτοπαθολόγος-Μυκητολόγος
Αναπληρώτρια Ερευνήτρια
Συντονίστρια του Έργου

Συνημμένα: Παράρτημα Εικόνων και Πινάκων

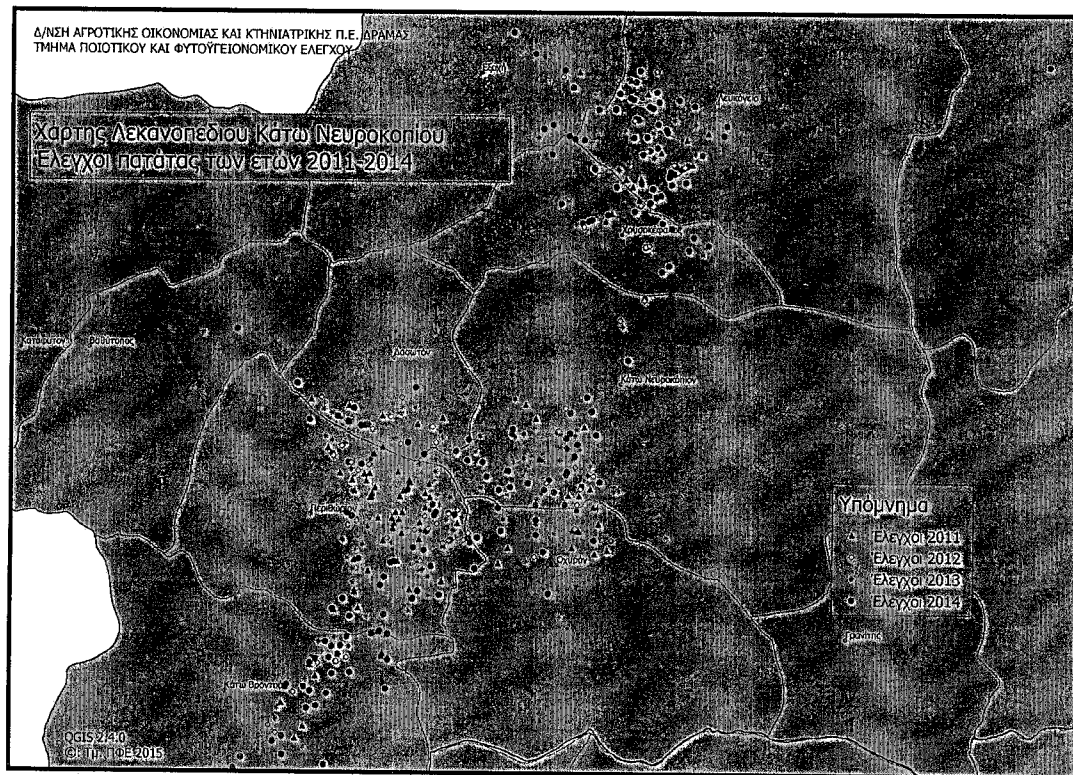
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

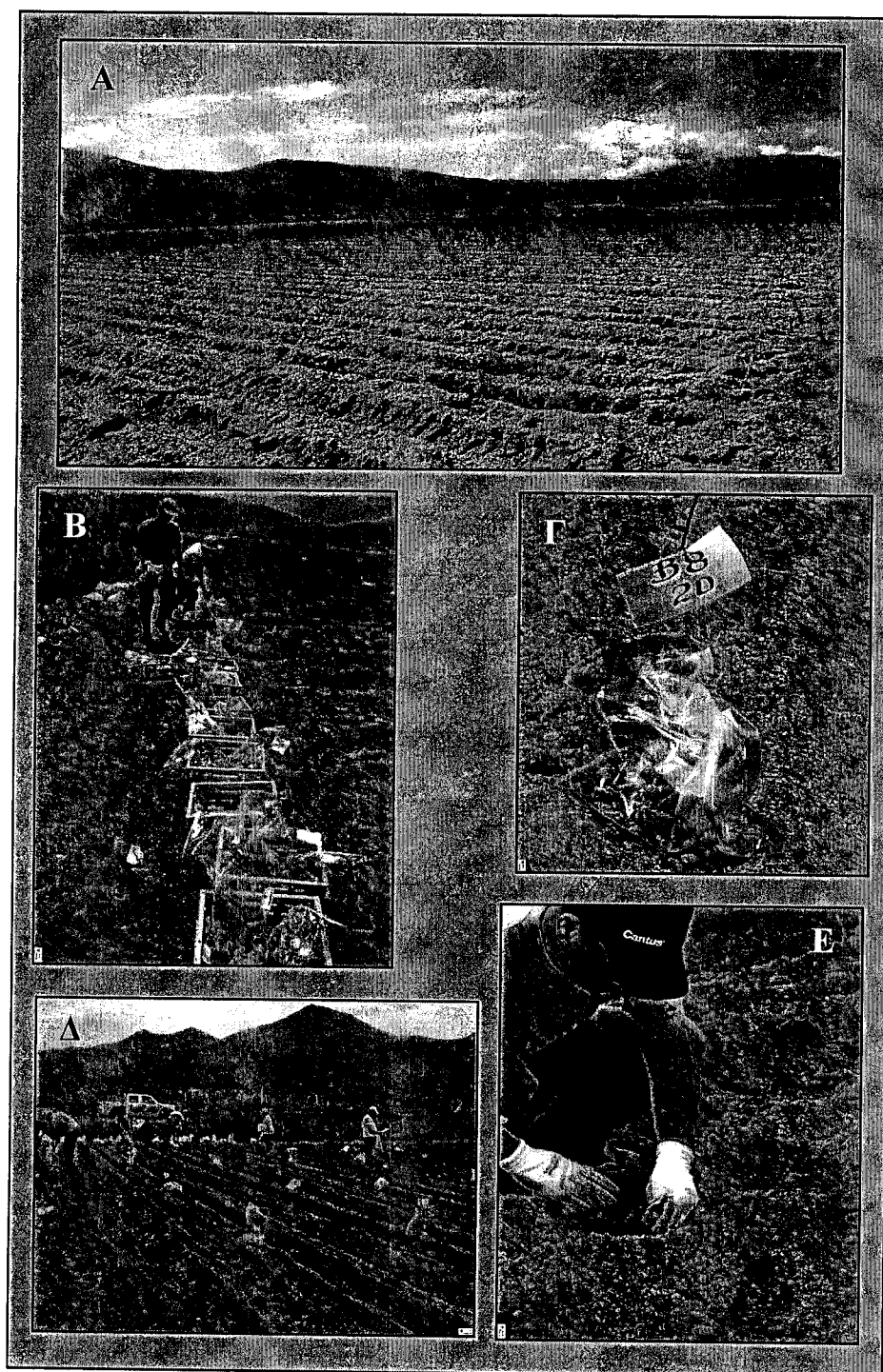
Εικόνα 1. Συμπτώματα προσβολής κονδύλων πατάτας (Α-Δ), στολονίων (Ε) και βάσης στελεχών (ΣΤ) από το φυτοπαθογόνο μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*.

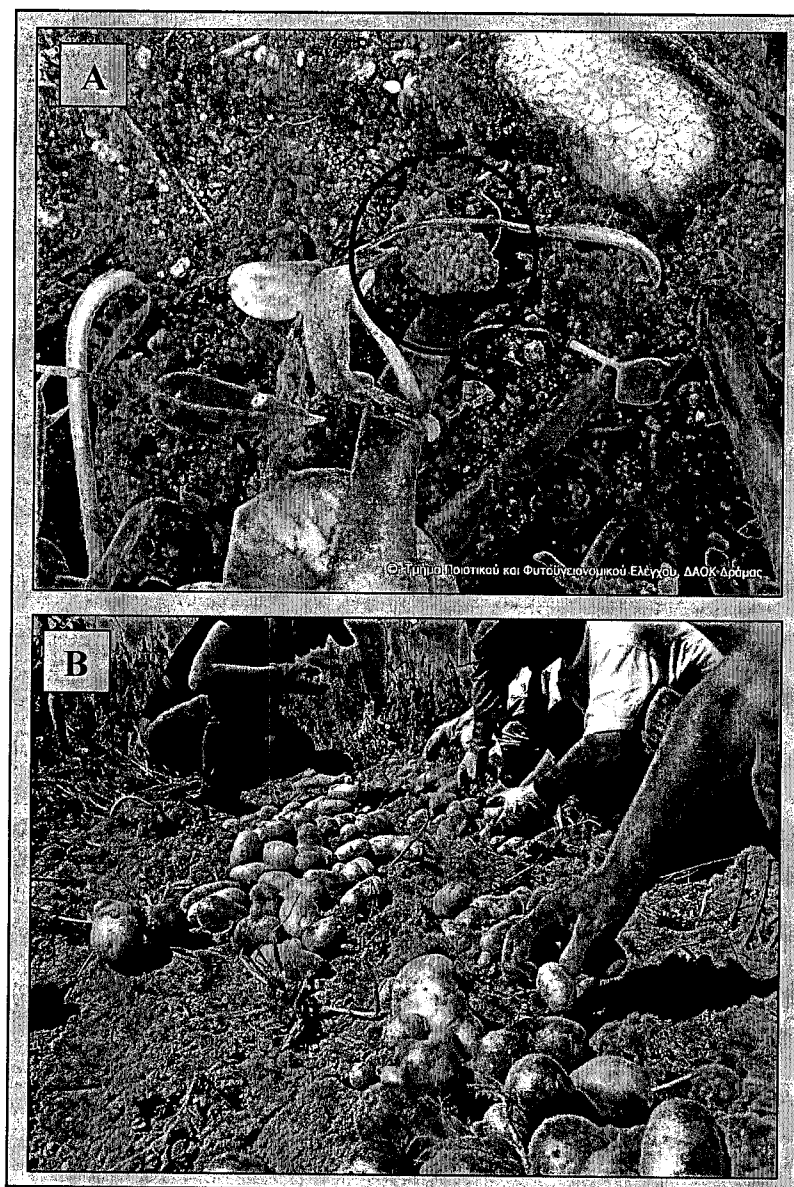
Εικόνα 2. Χάρτης του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου όπου σημειώνονται τα τέσσερα μολυσμένα με το φυτοπαθογόνο μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum* αγροτεμάχια (Α) και οι τρεις Ζώνες Ασφαλείας (περιοχές διαγραμμισμένες με κόκκινο) που οριοθετήθηκαν την περίοδο 2011-2014 πέριξ των μολυσμένων αγρών (Β).

Εικόνα 3. Χάρτης του Λεκανοπεδίου Κάτω Νευροκοπίου όπου σημειώνονται οι μακροσκοπικοί έλεγχοι και δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της Περιφερειακής Ενότητας Δράμας την περίοδο 2011-2014 για την ανίχνευση της τυχόν παρουσίας του φυτοπαθογόνου μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*, στο πλαίσιο των επίσημων Επισκοπήσεων.

Εικόνα 4. Πειραματικός αγρός στον οποίο αξιολογήθηκε η ανθεκτικότητα ποικιλιών πατάτας στις μολύνσεις του παθότυπου 18(T1) του φυτοπαθογόνου μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*. (Α) Αυλάκωμα του αγρού και δημιουργία “σαμαριών”. (Β & Γ) Προετοιμασία πατατόσπορου των υπό αξιολόγηση ποικιλιών πατάτας πριν τη φύτευσή του στον πειραματικό αγρό. (Δ & Ε) Φύτευση πατατόσπορου των υπό αξιολόγηση ποικιλιών πατάτας

Εικόνα 5. (Α) Συμπτώματα (υπερπλασίες με όψη “κουνουπιδιού”) στη βάση των πειραματικών φυτών που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια των μακροσκοπικών ελέγχων που έγιναν την περίοδο της κονδυλοποίησης. (Β) Μακροσκοπική εξέταση κονδύλων στο στάδιο της συγκομιδής των υπό αξιολόγηση ποικιλιών για τον εντοπισμό της τυχόν παρουσίας συμπτωμάτων της ασθένειας.

Πίνακας 1. Αριθμός δειγμάτων κονδύλων πατάτας (200 κόνδυλοι ανά δείγμα) που εστάλησαν από τις

Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας και εξετάστηκαν εργαστηριακά από το Εργαστήριο Μυκητολογίας του ΜΦΙ κατά την περίοδο 2009-Σεπτέμβριος 2016 για την ανίχνευση της τυχόν παρουσίας του φυτοπαθογόνου μύκητα καραντίνας *Synchytrium endobioticum*, στο πλαίσιο των επίσημων Επισκοπήσεων

Έτος διενέργειας των Επισκοπήσεων	Συνολικός αριθμός εξετασθέντων δειγμάτων	Αριθμός θετικών δειγμάτων	Ποσοστό (%) συμμετοχής των Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας
2009	104	0	-*
2010	127	0	-
2011	427	2	67
2012	481	0	64
2013	602	1	76
2014	578	1	66
2015	697	0	74
2016*	156	0	
ΣΥΝΟΛΟ	3172	4	

* έως 30 Σεπτεμβρίου 2016